DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

No. 20. **Dingsdag 23 October.** **1855.**

Uitgever : **C. H. SUSAN, Jr.**, te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten : **M. Schooneveld & Zoon**, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau : Jan-Hendrikstraat, No. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. **ƒ 4.50**; franco per post **ƒ 5.50**.
Advertentiën van 1—6 regels **ƒ 1**. Voor elken regel meer **15 cents**; behalve **35 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van **ƒ 1**, het zegelgeld daaronder begrepen.

De eerlijkheid van de oppositie der Arnhemsche Courant.

II.

De taktiek, welke sedert de laatste weken door de oppositie wordt gevolgd, om het Ministerie in de schatting der openbare meening te doen dalen, is blijkbaar niet alleen het gevolg van eene afspraak of van een uitgegaan bevel; maar zij legt tevens eene mate van oneerlijkheid aan den dag, die inderdaad voor een oogenblik kan doen verbazen.

De *Arnhemsche Courant* is daarbij, getrouw aan haar programma, in het voorste gelid; en wat anderen, nog al in bedekte termen, als het ware laten gissen, verklaart zij met eene bitterheid, die, naar wij meenen, eigenlijk bestemd is, om aan de overige organen der oppositie de les te lezen over de schuchterheid, waarmede zij aan het uitgevaardigd kommando voldoen.

Het bevel, dat uitgevaardigd schijnt, komt hierop neder: »Betoog en verzeker, dag aan dag, tot zoo lang »de Natie en *gij zelf* het gelooft, dat verschillende »Ministers verschillende dagbladen tot hunne organen »hebben, met het oogmerk, om *elkander* uit het zadel »te ligten, en vertel er bij — des noods onder ver»panding van uw woord van eer — dat de oneenig»heid in het Ministerie zóó groot is, dat het op sterven »ligt. Is het praatje éénmaal in de wandeling, dan »zal het zijne noodige werking doen; en intusschen »zullen *wij* er partij van trekken, — voor ons en voor »onze vrienden, — dat spreekt van zelf.« Al hetgeen in de laatste dagen wordt gezegd en gedaan, geeft het bewijs, dat men met ijver het gegeven wachtwoord heeft trachten op te volgen. Zoo zien wij b.v. de *Arnhemsche Courant*, die dan toch de aanvoerster is, het volgende stoutweg verklaren: »Verschillende leden van »het Kabinet worden in de pers tegenover elkander »gesteld; zij zelven staan vijandig tegenover elkander; »zij bestrijden elkander in het openbaar, door middel »hunner organen; zij pogen elkander afbreuk te doen »in de openbare meening; zij zijn bezig elkander te »vernielen en naar den voorrang te dingen.«

Hoe is het mogelijk, dat eene dergelijke opeenhooping van beweringen, zonder schijn of schaduw van bewijs, neêrgeschreven, of uitgesproken kan worden?

Wat de pers betreft.

Wààr is gebleken, dat leden van het Kabinet organen hebben, die op hunnen last spreken?

Wààr is het, zelfs eenige en enkele, bewijs, dat leden van het Kabinet *elkander* in het openbaar, door middel dan van die, uit de lucht gegrepen organen, bestrijden?

Wat ons betreft: Is het bewijs aanwezig, dat wij op last van eenige Ministers schrijven? Het tegendeel is waar. Herhaaldelijk hebben wij verklaard, dat onze positie is onafhankelijk; en het is deloijaal van eer onwaardig, zoodanige verklaring in twijfel te trekken, zonder dat een enkel afdoend bewijs hare waarheidsliefde kan doen logenstraffen. Is ooit beweerd, dat de *Arnhemsche Courant* schreef op last van den heer THORBECKE, omdat zij niet zelden, van 1849—1853, menigen ambtgenoot van den toenmaligen Minister van Binnenlandsche Zaken, vrij hard is gevallen?

Het is waar: de *Nieuwsbode* is tegen sommige Ministers in oppositie. Maar wie bewijst, dat Ministers patronen zijn van dat Blad? Wij gaan verder, want wij verklaren, *dat wij zulks niet gelooven*. Wij zijn van meening, dat geen enkele Minister de patroon is van de *Nieuwsbode*; en wij houden ons overtuigd, dat de *Bode* ons te dien aanzien niet zal logenstraffen.

Waaruit is het dan toch gebleken, dat de Ministers *elkander* bestrijden? Kan men in de geheele dagbladpers één artikel aantoonen, waarin die Ministers zijn aangevallen, welke men beweert, dat door den *Nieuwsbode* in bescherming worden genomen?

Het komt ons voor, dat men nu lang genoeg algemeenheden gezegd en onwaarheden aan het volk op den mouw gespeld heeft; en daarom aarzelen wij niet uit te lokken de reproductie van één enkel afdoend bewijs voor de waarheid van al hetgeen men beweert. Wordt dat *niet* geleverd; men zal weten waaraan men zich te houden hebbe.

En nu het Ministerie.

Uit welk feit — we vragen er niet meer dan één — is het gebleken, dat de Ministers »bezig zijn elkander te vernielen en naar den voorrang te dingen?«

Wij gelooven niet, dat zoodanig feit is aan te wijzen; doch, naar onze meening, is het onvoorzigtig, zoo niet oneerlijk, om, bij het stellen van dergelijke beweringen, zich te verlaten op geruchten, op gissingen, op dagbladartikelen, die soms niet zelden door eigen toedoen, door de derde hand, zijn in het leven geroepen.

Wij hebben tot dusverre noch in de handelingen der Ministers, noch uit hun gedrag in den boezem der Volksvertegenwoordiging, eenig bewijs van die oneenigheid kunnen putten. Zonder dan ook de uitdrukking van overmatig vertrouwen te bezigen, die in April 1853, den dag vóór de aftreding van het Ministerie THORBECKE, werd gebruikt: »*het staat vaster dan ooit,*« gelooven wij toch, dat de bestrijders van het Ministerie hunne vreugde voor als nog kunnen matigen.

De toestand van verdeeldheid, waarin, altijd volgens de *Arnhemsche Courant*, het Ministerie zou verkeeren, maakt, zegt zij, »*alle regering onmogelijk.*« Wanneer wij niet wisten, dat de Thorbeckiaansche partij altijd den splinter ziet in het oog van een ander, en nooit den balk in zijn eigen, dan zou ons deze stelling van hare zijde gedaan, kunnen bevreemden. Het ministerie Thorbecke was toch en is nog altijd voor de *Arnhemsche Courant* het onvergelijkelijke model van Regering; en hoedanig was nu de homogeniteit of eenheid onder dat, zoo geroemde, bewind? Is er ooit een Ministerie geweest, dat in zijne onderdeelen meer vierkant tegenover elkander stond, dan het Ministerie Thorbecke? Om dat te bewijzen was het niet noodig allerlei geruchten in omloop te brengen en daarna op die geruchten zijne meening te vestigen; maar, die oneenigheid was helder als de dag. Men schroomde niet zich met elkander in tweestrijd te vertoonen, of zelfs elkander af te vallen en te verlaten.

Herinnert de *Arnhemsche Courant* zich nog de groote overeenstemming, die er tusschen de Ministers Thorbecke en van Rosenthal bestond? Heeft ze nog geheugenis van de ondersteuning, die de Minister van Sonsbeck vooral van den heer Thorbecke ondervond, bij de verdediging b. v. van de letterkundige overeenkomst met Frankrijk? Denkt ze nog wel aan den openbaren strijd, tusschen de Ministers van Oorlog en Marine gevoerd, over de vereeniging van het Instituut van Marine met de Militaire Akademie te Breda? Heeft zij geheel vergeten de veel beteekenende afkeuring, waarvan de Minister van Finantiën liet blijken, terwijl zijn ambtgenoot van Koloniën in de Kamer de wet nopens het Indisch Muntwezen verdedigde? Herinnert zij zich niet meer, dat de Ministers, ten aanzien van de regeling der finantiële verantwoordelijkheid der Ministers, elkander openlijk tegenspraken?

Tot dus verre zagen wij onder de tegenwoordige Regering juist *het tegendeel* plaats grijpen. Het Ministerie heeft zich, ten allen tijde, voor de Volksvertegenwoordiging homogeen getoond en er is geen bewijs voorhanden, dat de Regering, ten aanzien van eenig gewigtig punt van wetgeving of beheer, verdeeld is geweest of elkander den voet dwars heeft gezet. Het verspreiden van en geloof doen slaan aan praatjes en geruchten is derhalve niet alleen onvoorzigtig; maar het geeft ook een nieuw bewijs, dat men, door partijhaat gedreven, de fouten vergeet, die men zelf beging en ze toedicht aan hen, die ze *niet* begaan.

Wij toonden in een vorig artikel aan, dat de *Arnhemsche Courant* op eene verrassende manier de toepassing maakt van de zegwijze, »*nul n'aura de l'esprit que nous et nos amis.*«

Hetgeen wij hierboven zeiden, bewijst, dat men in die toepassing *blijft* volharden. Het vorig Ministerie *was* oneenig, maar het *is* en *blijft* onverbeterlijk; de tegenwoordige Regering heeft van hare oneenigheid *nog geenerlei bewijs gegeven*, en toch kan zij *niet* regeren, omdat men WIL dat zij oneenig is!

Het *vorige* Ministerie bood de organieke wetten niet alleen *na* Januarij, maar zelfs in de maanden Maart en Mei aan; dat Ministerie *is* en *blijft* dan ook onverbeterlijk. De *tegenwoordige* Regering maakt zich aan eene »oneerlijke berekening« of »aan een onverantwoordelijk verzuim« schuldig, *omdat* zij doet .... *juist wat het vorige Ministerie gedaan heeft!!*

Onder het *vorig* Bewind kwamen de wetten, die in Maart en Mei werden aangeboden, in *dezelfde* zitting tot stand; de Tweede Kamer van dien tijd *is* en *blijft* dan ook onverbeterlijk; maar omdat *nu* in October soortgelijke wetten niet reeds zijn ingediend, *nu* wordt verklaard: »*dat de geheele zitting onvruchtbaar zijn zal.*« Onder het *vorige* Ministerie werden *twee* organieke wetten in ééne zitting voltooid; de *Arnhemsche Courant* zegt, dat er *nu* hoogstens *één* kan worden tot stand gebragt, want de *tegenwoordige* Kamer en de *tegenwoordige* Regering, zij halen het op verre na niet in »werkkracht« bij de *vorige* Kamer en bij de *vorige* Regering!!!

Is grooter, ja, wij voegen er bij, *belagchelijker* partijzucht denkbaar? Is het mogelijk, dat men in goeden ernst geloove, dat het Nederlandsche volk zich dergelijke aardigheden laat opdringen, als redenen tot afkeuring der handelingen van Volksvertegenwoordiging en Ministerie? Wie is er, die, na vergelijking van feiten, niet duidelijk *moet* erkennen, dat, zelfs met verkorting van het algemeen belang, de openbare meening wordt misleid? Dat men, tegen beter weten aan, wat *niet* bestaat, als *bestaande* doet voorkomen; afkeurt hetgeen vroeger werd toegejuicht of ondersteund; dat men tot in het belagchelijke de fouten zijner vrienden wegdenkt; maar in *elke* handeling van den tegenstander eene fout *wil* zien en dat men, als met onbedwingbare eerzucht, langs alle middelen naar de teugels van het bewind tracht te grijpen?

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Het bevestigt zich thans, dat de vloten der bondgenooten (gelijk reeds per telegraaf berigt werd) den 17 de sterkte *Kinburn* vermeesterd hebben, na een hevig bombardement. De sterkte bestaat uit drie werken, en had eene bezetting van 1500 man, onder bevel van generaal Konowich, met 70 stukken geschut. De bezetting capituleerde en gaf zich krijgsgevangen. Het verlies der bondgenooten is, naar hunne opgaven, onbeduidend; dat der Russen zou 120 man aan dooden en gekwetsten bedragen. De bondgenooten hebben Kinburn bezet en hunne scheepsmagt is aan den mond van den Dnieper geankerd; zij bewaken alzoo den toegang tot dien stroom en beletten alle gemeenschap tusschen *Odessa* en *Nicolaieff*.

Men onderstelt meer en meer dat de hoofdonderneming tegen laatstgemelde handelsplaats en vesting gerigt is. Van daar, dat de Engelsche brigade van generaal Spencer zich met ruiterij, artillerie enz. bij de expeditie bevindt. Zelfs vergezelt de generaal Rose, Britsch commissaris bij den generaal Pelissier, de expeditie.

Uit Rusland wordt gemeld, dat de Keizer en de grootvorst Nicolaas onder hun persoonlijk toezigt bij Nicolaieff schansen en batterijen hebben doen aanleggen, die op eene bijzondere wijze zijn ingerigt tot het werpen van de Konstantinoffsche raketten. Zoodra de uitvinder van deze, naar men zegt, 5/7 mijl ver dragende raketten, geheel gereed is, zou hij die naar de bedreigde punten vervoeren. Men verhaalde, dat dit werptuig zoo fel is, dat één raket voldoende zou zijn om in een schip in te boren en het in brand te steken, zonder dat aan blusschen te denken zou zijn. Men weet uit de werktuigen, waarmeê de Russen dezen zomer de vijandelijke schepen in de Oostzee bestookt hebben, hoe verre zij het in de vuurwerktuigkunst gebragt hebben. Men had Sebastopol ook van het nieuwe projectiel willen voorzien; doch de volmaking daarvan moet van zoo jonge dagteekening zijn, dat dit vuurtuig niet in tijds derwaarts kon gebragt worden. Men is thans bezig om het in allerijl

over Moskou naar Odessa, Nicolaief en Otchakoff te vervoeren.

Uit Odessa meldt men, dat de inwoners, bij de verschijning van de vijandelijke vloot, in de grootste onrust verkeerden, dat vele hunner voor een bombardement beducht, de stad verlaten hadden. Intusschen hadden de vreemde consuls eene circulaire opgesteld, welke aan de vlootvoogden der bondgenooten was gerigt, en waarin deze opmerkzaam gemaakt werden, dat de stad Odessa een aantal vreemdelingen, onderdanen van de Westersche souvereinen, telt, en dat het grootste gedeelte der waren en woningen aan deze behoort, zoodat zij, op dien grond, hoopten, dat de stad voor de droevige gevolgen van een bombardement zou worden gespaard.

Dit schijnt eenigen invloed te hebben gehad en tot het vertrek van de vloot aanleiding te hebben gegeven. Doch dat vertrek moet niet zoo onbepaald worden opgevat. Er zou een gedeelte der scheepsmagt voor Odessa zijn gebleven, en die stad, gelijk verder heen de kust tot Nicolaïeff, scherp worden in het oog gehouden. Men wil ook, dat de gouverneur van Odessa, graaf Strogonoff (lid van eene der aloude Russische familiën en een man van groote geestkracht), op de eischen der vlootvoogden, tot overgave der haven enz., een uitwijkend antwoord gegeven heeft, namelijk, dat hij verdere voorschriften bij den Keizer zelven te Nicolaïeff zou inwinnen.

Een blik op de kaart is genoegzaam, om de gevaarlijke stelling van de Russen in het Zuiden te doen inzien. Terwijl de ondernemingen in de Zee van Azoff, in het voorjaar, de oostelijke hulpbronnen voor de Krim veelzins afsneden of beperkten, worden thans, van de zijde des Dniepers, die van het Westen bedreigd. Daartegen staat over, dat het jaargetijde verloopt en de scheepsmagt het niet lang meer in de Zwarte Zee en in moeijelijke vaarwaters zal kunnen uithouden. Ook verzekert men, dat talrijke corpsen grenadiers de Krim genaderd zijn, ja reeds bij Perecop staan.

Eene depêche uit Weenen bevestigt dat Nicolaieff het doel der zending was; maar het is bekend, dat men om die stad te bereiken den Bug moet opvaren, en die rivier is nooit zoo diep, dat de gewapende oorlogsschepen het punt kunnen bereiken, waar Nicolaieff gelegen is. Deze plaats zou dus alleen met behulp van kanonneer- of bombardeer-sloepen, of wel met ligte oorlogschepen kunnen worden aangevallen en gebombardeerd. Men weet niet, of het expeditie-eskader genoegzame hulpmiddelen van dien aard bezit, om alleen den aanval te kunnen ondernemen. Wel blijkt uit het door den Franschen *Moniteur* medegedeelde verslag, dat drie Fransche vlottende batterijen en vijf kanonneerbooten, alsmede zes Engelsche kanonneerbooten, bij het bombardement van Kinburn eene belangrijke rol gespeeld hebben; maar het is het vuur der grootere schepen, dat tot de overgave der plaats noodzaakte.

Het zou daarom niet onwaarschijnlijk zijn, dat de kanonneerbooten en vlottende batterijen onmagtig zijn, als zijnde te weinig in getal om zonder behulp der groote schepen eene gelijksoortige uitkomst te Nicolaieff te verkrijgen. In dat geval zou het eskader zich moeten bepalen bij het blokkeren der monding van den Bug en den Dnieper, waar 't het anker heeft uitgeworpen. Bij het opvaren dezer rivier, welke aan zijne monding een weinig dieper is dan de Bug, zou het, welligt, eenige der schepen, welke de expeditie uitmaken, gelukken, om gezamelijk met de kanonneerbooten Cherson te bereiken en aan te tasten.

De *Invalide Russe* berigt, dat Keizer Alexander Nicolaieff nog niet verlaten heeft, en dat hij den 5den October eene wapenschouwing gehouden heeft over de bemanning der vloot, uit Sebastopol aangekomen.

Uit de Krim zelve verneemt men niets anders, dan dat de vier Fransche divisien in de vallei van den Opper-Belbeck gelegerd zijn; dat de arbeid aan de wegen, die duizende handen eischt, uiterst bezwaarlijk valt, hoewel die onafgebroken wordt voortgezet.

Nopens de krijgsverrigtingen in het verdere Oosten, bij Kars, verneemt men uit Duitsche bronnen nadere bijzonderheden over het afslaan van den storm op 29 Sept.

Het gevecht duurde meer dan acht uren en werd aan beide zijden met de grootste hevigheid gevoerd; de Russen schenen vast besloten om de plaats te nemen, en de Turken, die veel dapperheid aan den dag legden, hadden het besluit opgevat, om haar tot het uiterste in bezit te houden. Eens gelukte het den Russen om twee batterijen te nemen; doch alvorens zij tijd hadden om ze te vernagelen, vielen de Turken met zoo veel kracht op hen aan, niet alleen om de batterijen weder in bezit te krijgen, maar daar die beweging plotseling plaats had, ook om het krijgsgeluk van den dag te beslissen. Met zooveel hevigheid overvallen, werden de Russen geheel terug gedreven, en vielen zij op hunne kameraden, die in groote verwarring geraakten. De Turken kwamen toen uit de vesting aanrukken, joegen een aantal vijanden over den kling, alvorens deze den tijd hadden om zich in hunne gelederen te herzamelen en zich van den schrik te herstellen. Deze berigten voegen er mede bij, dat een groot getal der aanvallers buiten gevecht gesteld werd, en men meer dan 4000 dooden telde. Buiten de wallen der vesting werden een paar honderd Russen gevonden en krijgsgevangen gemaakt, alsook sommige stukken geschut vielen in handen der Turken.

Ofschoon men, ongelukkigerwijs, nog niet te veel op verschijnselen van meer vredelievenden aard kan vertrouwen, eischt de onpartijdigheid nogtans, ook daarop bij voortduring het oog te houden, wanneer die verschijnsels zich voordoen. Zoo heeft in Engeland dezer dagen te Waltham weder een gastmaal plaats gehad, bij welke gelegenheid een der hoofden van de Tory-partij, lord Gramby, eene rede heeft gehouden, die zeer vredelievend luidt. Men maakt hieruit op, dat er wel degelijk een ontwerp bestaat tot het sluiten van een verbond tusschen de Peelisten, de Manchester-school en een gedeelte der Tory-partij, met het oogmerk om een strijd tegen het ministerie aan te vangen, onder de leuze van den vrede. Wel schenen de toehoorders van lord Granby niet in deze verzoenende gevoelens te deelen, maar het is toch zeker, dat deze in Engeland veld winnen, daar nog voor weinige maanden een staatsman, die op vrede aandrong, volstrekt geen gehoor zou hebben gevonden en men niet zou geduld hebben dat hij zijne rede ten einde bragt.

In Parijs werd ook verzekerd, dat de gevoelens ten gunste des vredes; zelfs onder eenige regeringsleden, in Engeland veld wonnen, en er deden zich in sommige kringen klagten vernemen over het minder werkzaam aandeel, dat de Britsche magt aan de jongste ondernemingen had gehad. Brieven van officieren uit het Fransche kamp waren niet geschikt om die klagten te doen verflaauwen.

Van eene andere zijde wordt uit Berlijn aan de Engelsche bladen gemeld, dat koning Leopold van Belgie onlangs weder persoonlijke pogingen had in het werk gesteld om den weg tot den vrede te banen. Tegenover die verschijnselen staan de voortdurende toerustingen, de loop der krijgsgebeurtenissen zelve en de taal, door verscheidene van de invloedrijkste engelsche dagbladen nog steeds gevoerd wordende en welke hierop nederkomt, dat Groot-Britanje thans zijn grootsten worstelstrijd voert en alles moet opzetten om niet alleen tijdelijke overwinningen te behalen, maar ook zoodanige, welke van duurzamer aard zijn.

De aanstaande zitting van het Britsche parlement zal dus van meer dan gewoon gewigt zijn, daar het groote vraagstuk van de al of niet voortzetting van den oorlog daarin zeker spoedig zal worden behandeld.

Vrijdag jl. heeft Koningin Victoria een geheimen raad gehouden, waarin besloten is, het parlement, dat den 23sten dezer zou bijeenkomen, tot den 11den December te schorsen. Men verwacht ook dan nog eene nadere verschuiving tot het begin van Feb.; doch dit hangt natuurlijk, van de omstandigheden af. Men sprak bijv. van eene ernstige ongesteldheid van den Minister van koloniën, sir W. Mollesworth, waardoor ligt eenige wijzigingen in het bewind zouden kunnen plaats hebben.

De spanning der bondgenooten in Griekenland houdt blijkbaar voortdurend aan. De gezanten der verbonden mogendheden hebben zelfs geweigerd de nieuwe grieksche ministers te ontvangen.

Uit het Noorden meldt men, dat de vloten der bondgenooten meer en meer de terugreis aannemen, daar de winter alreeds was ingevallen. De admiraal Dundas zou op zijne terugreis een bezoek bij den koning van Zweden, te Stokholm, brengen.

De stand der geldmarkt te Londen en Parijs is iets minder gedrukt, dan men na de jongste besluiten der banken aldaar verwacht had. Men heeft althans geen van die groote bankbreuken te betreuren, welke na soortgelijken maatregel in 1847 in Engeland zoo menigvuldig waren, toen van ouds gevestigde, zoo als men zeide, vorstelijke handelshuizen, den schok niet konden wederstaan. Tot het opbouwen van het crediet heeft veel bijgedragen, de niet onbelangrijke toevoer van goud uit Australie, die dezer dagen heeft plaats gehad.

De zaak van de doorgraving van de landengte van Suez blijft, te midden der oorlogsgebeurtenissen, in hooge mate de aandacht vestigen. Men verneemt dat de commissie van ingenieurs, die belast zijn dat gewigtig vraagstuk te onderzoeken, en in wier boezem de voornaamste zeestaten van Europa zijn vertegenwoordigd, in de eerste dagen van November naar Egypte zal vertrekken en wel onder de leiding van den heer Ferdinand de Lesseps, zoo als men weet, met de volmagten des onderkonings voorzien. De commissie wordt in Egypte verwacht, alwaar zij den loop van den Nijl zal nagaan, zich over Caïro naar Suez begeven, en na het onderzoek op de plaats zelve van al wat tot het graven van het kanaal betrekking heeft, over Peluzium naar Alexandrië zal terugkeeren.

GROOT-BRITTANJE.

De verbannen mede-arbeiders van het blad *l'Homme*, zijn Woensdag avond van Jersey naar het naburige eiland Guernsey vertrokken. Een met knuppels gewapende volkshoop was van plan hun een gevoelig afscheid te geven, zoodat een aantal Fransche vlugtelingen zich goed gewapend verzamelde, om het vertrek der uitgezetten te dekken. Gelukkig verhinderde de politie eene botsing.

De Londensche chartisten hebben besloten de uitgezette personen uit te noodigen naar de hoofdstad te komen om hun in St. Martins Hall de gelegenheid te geven tot eene openlijke verklaring, daar de meeting op Jersey hun niet wilde vergunnen zich te regtvaardigen.

— Op een feestmaal, Donderdag jl. te Waltham gehouden, heeft de markies van Granby, lid van het parlement, eene zeer vredelievende taal gevoerd, en, onder anderen, gezegd:

« Thans zijn alle denkbeelden op den oorlog gerigt, gelijk alle stroomen naar den Oceaan vloeijen, en indien het mij geoorloofd is dat onderwerp aan te roeren, dan zal ik eenige woorden in het midden brengen ter wederlegging van de beschuldiging, alsof de pachters de voorstanders van den tegenwoordigen krijg zouden zijn, omdat die den hoogen prijs der gronden zou in stand houden. (*Neen! neen!*) Niets is ongegronder dan dat beweren, en ik was zeker, dat gij die beschuldiging van u zoudt afwerpen. Ik aarzel niet het te zeggen, dat, indien de landbouwers voorstanders van den oorlog zijn, het alleen is, omdat zij met de meerderheid des volks gelooven, dat de oorlog regtvaardig en noodzakelijk is. (*Hoort!*)

« Gij moet echter den zin mijner woorden niet verkeerdelijk opvatten, en ik acht mij verpligt u te verklaren, dat een gemoedelijk onderzoek van het vraagstuk mij tot een tegenovergesteld oordeel gebragt heeft.

« Men zegt ons, dat de oorlog noodig was, om aan de aanrandingen van Rusland paal en perk te stellen. Maar ik vrage het u, wat kan Ruslands overwigt tegen Frankrijk en Engeland? Is ergens, waar de magt der bondgenooten die des Keizers van Rusland heeft ontmoet, op de hoogten der Alma, of in de vlakten van Inkermann of op de bolwerken van Sebastopol, is ergens hunne magt, eene enkele maal, door de Russen verslagen, die nogtans den worstelstrijd volhielden voor hunnen Souverein en hun land, voor hunne haardsteden en altaren? — Wat hebben wij dan van die aanvallende magt te duchten? Men kan de dapperheid van een Russischen krijgsman niet betwisten, maar als mogendheid vermag zij niets.

« Wanneer de voorstanders van den oorlog dus het Russisch gebied vermeesterd willen zien, dan kan de krijg zoo lang duren, dat de jeugdige man onzes tijds er het einde niet van zal zien.

« Welk eene zonderlinge wisseling van zaken! Vier jaren geleden opende men te Londen de algemeene tentoo[...] ling van nijverheid, en men waande dat de tijd van eeuwigdurenden vrede voor de wereld gekomen was. [...] mij betreft, ik sloeg daaraan geen geloof, maar zek[...] het, dat men toen van niets anders droomde dan zamenstemming en eendragtig verkeer der volken, e[...] hersenschim deed al onze krijgsinrigtingen in verval[...] men. Vier jaren verstrijken en er ontstaat een geschil [...] den sleutel eener kerk, en met gebukten hoofde sto[...] wij ons in dien oorlog, welke zeer waarschijnlijk g[...] Europa in vuur en vlam zal zetten.

« Als men den *Times* moet gelooven, dan strijden [...] voor de vrijheid en de beschaving tegen geweld en barbaa[...] heid. Maar hoedt u wel, er is voor een land gevaar in gele[...] om zich met de zaken van zijnen buur te bemoeijen. [...] zet de menigte zoo zeer in geestdrift dan het denk[...] dat er voor de vrijheid gestreden wordt. De vrijhei[...] eene schoone zaak, maar zij kan in een despotiek [...] niet dan trapsgewijze worden ingevoerd. Men kan [...] in geene trekkas doen gedijen. Wil men haar aan [...] schen geven die er niet aan gewoon zijn, dan heeft [...] wel eene eeuw noodig. Ziet eens, wat het gesch[...] der onafhankelijkheid in de Antilles gebaat heeft [...] menschen, die niet voorbereid waren om er het g[...] van te hebben. Wij hebben ons met overijling in de oorlog gestort, en indien de onderzeesche telegraaf [...] bestond, zouden wij op dit oogenblik in vrede verkee[...]

« Toen eens de oorlog verklaard was, hebben de le[...] der bondgenooten zich op eene edele wijze gedragen. [...] zijn vredes-onderhandelingen gevoerd, en het hoofd[...] daarvan was de beperking van de Russische vloot in [...] Zwarte zee. Waartoe? De keizer van Rusland kan, [...] der dat wij er iets van weten, eene nieuwe en prach[...] vloot in zee brengen.

« En bovendien waarom zullen wij de Zwarte-Zee-[...] beperken. Het meest worden wij bedreigd door de vlo[...] de Oostzee. Indien Rusland waarlijk de aanvallende mog[...] heid, is zoo men beweert, dan is het alleen door het [...] bond van alle de westelijke magten, Engeland, Frank[...] Oostenrijk en Pruissen, mogelijk om ons tegen haa[...] vrijwaren. Wij kunnen op deze wijze wel veertig ja[...] lang oorlog voeren, en telken jare slagen als die aan [...] Alma winnen, maar zonder eenige uitkomst, zoolang [...] geene overeenkomst met Oostenrijk sluiten, om de m[...] van Rusland te bekrimpen. »

De heer Chowles beantwoordde den edelen lord, [...] klaarde dat de pachters met der daad geene hooge prij[...] verlangden, dat zij van de regtvaardigheid des tegenw[...] digen oorlogs overtuigd waren, en dat zij geen onteeren[...] vrede zouden toestemmen. (luide goedkeuringen.)

— Er gaat geene week voorbij of men hoort in Enge[...] spreken van uitvindingen van nieuw geschut om te[...] de Russen te worden gebezigd. Niet altijd zijn die uit[...] dingen echter zeer gelukkig. Zaturdag jl. werd er [...] eene soort van nieuwen kanon te Sheerness beproefd, [...] welk bij het eerste schot sprong, en twee artilleris[...] doodde; bovendien werden de kapitein Inglefield en luitenant George Maule zwaar gekwetst.

DUITSCHLAND.

Het bevestigt zich, dat de fransche regering de [...] stemming van Baden verlangt tot het bouwen van [...] vasten steenen brug over den Rijn, tusschen Straasb[...] en Kehl. Als grond van dat verlangen wordt opgege[...] de behoefte aan eene onafgebrokene spoorwegverbind[...] tusschen Frankrijk en het Zuidwestelijk gedeelte van Duit[...] land. Daar dusdanige verbinding echter over Manhe[...] Kaiserslautern en Saarbruck bestaat, heeft de Badens[...] regering deze aanbieding van de hand gewezen, en [...] daarbij beroepen op het bondsbesluit van den 29 F[...] 1832, houdende, dat over de Duitsche grensstroo[...] geene vaste bruggen worden gebouwd, dan met toest[...] ming van den bondsdag, welke zal hebben te onderzoe[...] of en in hoeverre, uit een militair oogpunt beschou[...] de veiligheid der bondsstaten niet door dusdanige o[...] gangspunten bedreigd kon worden. Dit vraagstuk zal [...] werkelijk voor den bondsdag gebragt worden.

— De stappen, door de Pruissische regering geda[...] om den uitvoer van granen uit Russisch-Polen te er[...] gen, zijn zonder eenig gevolg gebleven.

Daar de oogst slechts middelmatig in Polen is uitgevall[...] heeft de Russische regering verklaard, den uitvoer [...] de Oostenrijksche grensstad Granitza te zullen beperk[...]

— Uit Manheim wordt geschreven, dat de handel R[...] opwaarts thans zeer levendig is, en dat dagelijks zwaar[...] laden schepen in de haven aldaar aankomen. De waterst[...] is voor de scheepvaart zeer gunstig.

ZWITSERLAND.

De radicale partij heeft eene overwinning behaald [...] de conservatieven door de verkiezing van den heer Z[...] merman tot lid van den groote kantonnalen raad van [...] cern, ter vervanging van den heer Krusel, die benoe[...] is tot vertegenwoordiger bij het centrale Zwitsers[...] gouvernement. De conservatieve partij heeft echter [...] haren kandidaat, den kolonel Segesser, slechts eene me[...] derheid van 10 stemmen verworven.

— In Graauwbunderland en andere zwitsersche [...] tons is men voornemens, tegen het aanstaande voorj[...] de tabaksteelt in te voeren, van welke men grootere [...] meer zekere voordeelen verwacht dan van den wijnbo[...]

BELGIE.

— Men verwacht HH. KK. HH. den hertog en de [...] togin van Brabant spoedig alhier terug van hunne reis [...] Parijs, waar zij vele merkwaardigheden hebben bezig[...]

De prijs van het konijnenvleesch, dat thans op g[...] schaal verkocht wordt in de inrigtingen, welke daa[...] gedurende dit jaargetijde groote hoeveelheden verkoop[...] thans 90 c. à 1 fr. het pond, terwijl het ossen vleesch [...] de beste soort ongeveer het dubbel kost.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Bij de overweging in de afdeelingen der Kamer van het ontwerp van wet tot vaststelling van het IIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor 1856, betreffende het Departement van Buitenlandsche Zaken, is o. a. het volgende in 't midden gebragt.

§ 1. Nadat het tot stand brengen eener geldelijke verevening tusschen onze Staat en het Groothertogdom Luxemburg reeds gedurende zoovele jaren vruchteloos verlangd was, moest men wel bij de behandeling der vorige Staatsbegrooting met genoege van de Regering vernemen, dat de onderhandelingen over dit punt in den laatsten tijd eene aanmerkelijke schrede voorwaarts hadden gedaan, en dat men zich met het aan een einde komen der zaak vleijen mogt. Nogtans is sedert weder nagenoeg een geheel jaar verloopen, zonder dat men iets hoegenaamd wegens deze aangelegenheid of eene daaromtrent aangegane schikking vernomen heeft. Dit gaf aan verscheidene leden aanleiding om te vragen, waaraan het is toe te schrijven, dat de in 1854 door de Regering ten dezen aanzien gekoesterde verwachtingen zich niet verwezenlijkt hebben. Zij drongen er tevens op aan, dat dezerzijds geene middelen onbeproefd wierden gelaten tot het bewerken eener verevening, die reeds veel te lang is vertraagd.

§ 2. Terwijl men met genoegen heeft gezien, dat het vak van den Rhijnspoorweg tusschen Arnhem en de Nederlandsche grenzen thans voltooid, en onzerzijds dus de verpligting omtrent het in verband brengen van dien weg met het Duitsche spoorwegnet getrouwelijk nagekomen is, wekt het groote bevreemding, dat van de Pruissische zijde nog zoo weinig gedaan is om de baan tusschen Oberhausen en Emmerik tot stand te brengen. Men kan zich de te dien aanzien plaats hebbende vertraging zeer moeijelijk verklaren. Welke meer beperkte uitlegging men toch aan de overeenkomst van 18 Julij 1851 geven moge, zeker zal het wel zijn, dat die overeenkomst de verpligting medebrengt tot het bewerken der aansluiting uiterlijk binnen den loop van het aanstaande jaar 1856. Daarom heeft men dan ook algemeen en met aandrang gevraagd willen hebben, of de Regering wel genoegzaam zeker is, dat van de Pruissische zijde de genoemde overeenkomst naar geest en letter zal worden ten uitvoer gelegd. Mogten onverhoopt daaromtrent bij haar twijfelingen bestaan, dan vertrouwt men, dat zij het niet aan krachtige pogingen tot het getrouwelijk doen nakomen eener tusschen twee bevriende regeringen geslotene overeenkomst zal laten ontbreken.

In eenig verband hiermede werd een tweede punt ter sprake gebragt, namelijk het bouwen der vaste brug over den Rhijn te Keulen, van welke brug onlangs de eerste steen is gelegd. Men wenschte gevraagd te hebben, of die brug op zoodanige wijze zal worden gebouwd, dat daardoor geenerlei moeijelijkheid ontsta voor de scheepvaart op den Rhijn, en dus een waterweg niet benadeeld worde, welks onbelemmerd en vrij gebruik bij meer dan een tractaat onder de hoede van het Europesche staatsregt is gesteld. Te meer mag men zich met een bevredigend antwoord op deze vraag vleijen, omdat al de Rhijnoeverstaten evenzeer bij de vrije vaart op de genoemde rivier belang hebben als Nederland.

Nog een derde punt, 't welk almede in de overige Rhijnoeverstaten toenemend de aandacht trekt, werd door sommigen ter overweging aanbevolen. Bij het aanmerkelijk aandeel, dat de spoorwegdiensten al meer en meer, ten nadeele der Rhijnscheepvaart, in den algemeenen transitohandel erlangen, moest men vragen, of het niet in den weg onzer Regering ligt, om op verligting of opheffing aan te dringen der geldelijke bezwaren, die op de Rhijnscheepvaart en op onzen handel met Duitschland drukken.

Iste Afdeeling. — *Kosten van het departement.* — § 3. De aangevraagde verhooging van art. 1 van dit hoofdstuk voor tafelgeld van den Minister heeft bij vele leden eenen onaangenamen indruk gemaakt. Sommigen verklaarden nu reeds aan die verhooging hunne stem niet te zullen kunnen geven. Zij hadden het weder ter sprake brengen van dit tafelgeld niet verwacht van de zijde eens Ministers, die vroeger, als lid der Kamer, zich daarvan een tegenstander heeft getoond. Al konden zij eens aannemen, dat de Minister van Buitenlandsche Zaken uit den aard zijner betrekking tot meerdere representatiekosten verpligt is en dat hij daarvoor van rijkswege schadeloos behoort te worden gesteld, dan zouden zij het toch minder gepast achten, die schadeloosstelling in den vorm van een tafelgeld te verleenen. Regtstreeksche verhooging van bezoldiging zou eer in aanmerking komen. Ook het tijdstip voor het doen dezer aanvrage scheen niet gelukkig gekozen. In allen gevalle lag zekere tegenstrijdigheid in de gezegden, waardoor men op den toelichtenden staat tot het hoofdstuk de wenschelijkheid dezer verhooging tracht te betoogen. Zij wordt daar eerst voorgesteld als eene zeer onvolledige tegemoetkoming in uitgaven, welke de Minister in zijne betrekking verpligt is te doen; terwijl een weinig verder te kennen gegeven wordt, dat het voorgestelde bedrag, alhoewel minder dan hetgeen tot in 1851 genoten werd, voldoende is. Stond het beginsel vast, dat de representatie in 's lands belang noodig is, dan behoorden de kosten daarvan volledig te worden vergoed, tenzij men wilde aannemen, dat een punt van dezen aard van de persoonlijke zienswijze en positie des Ministers afhankelijk kon blijven. Andere leden deelden niet in deze bezwaren. Hunnes inziens vordert het standpunt, waarop de Min. van Buitenl. Zaken tegenover de vertegenwoordigers der vreemde mogendheden geplaatst is, dat door dien Minister representatie-kosten gemaakt worden, en het is billijk en behoorlijk die uitgaven uit 's Rijks kas te vergoeden. Het in en na 1851 te dezen aanzien gebeurde had hen in dit gevoelen versterkt. Zoo thans niet meer dan eene tegemoetkoming gevraagd wierd, moest men die niet weigeren op grond dat de Reg. verder had moeten gaan.

IIde Afdeeling. — *Kosten van Buitenlandsche zendingen en consulaten.* § 5. Men wenschte te weten, hoe de tractementen en bezoldigingen van het personeel der gezantschappen na het vaststellen der Staatsbegrooting voor 1855 geregeld zijn.

Sommige leden stelden op het ontvangen dezer inlichting te meer prijs, omdat de thans voorgestelde begrooting, wat de kosten der gezantschappen betreft, hunnes inziens, het bewijs oplevert van eene veranderlijkheid van inzigten aan de zijde der Regering, die zich moeijelijk verdedigen liet. Zoo zou thans het gezantschap in Frankrijk *f* 2000 minder kosten dan naauwelijks een jaar geleden daarvoor noodzakelijk werd geacht, niettegenstaande de levenswijze te Parijs sedert dien tijd zeker duurder is geworden. Het tractement van den gezant in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, 't welk de Regering in 1854 op *f* 11,000 wilde brengen, wordt thans voor *f* 500 minder uitgetrokken, terwijl toch ook te Washington de levenswijze duur is en de belangen van onzen koophandel vorderen, dat onze Staat waardiglijk in de Vereenigde Staten vertegenwoordigd worde. Tegen een en ander deed men echter opmerken, dat de bedoelde verminderingen het gevolg zou zijn van een besluit der Kamer zelve, en dat het vreemd klinkt thans over het minder bedrag der jaarwedde van den gezant te Washington klagten te hooren uiten, nadat in het vorig jaar verhooging der kosten van de missie aldaar werd afgekeurd, ook op grond dat de noodzakelijkheid om te representeren nergens minder dan tegenover het Noord-Amerikaansche gemeenebest bestaat.

§ 6. Met het oog op hetgeen, weder voor de gecombineerde missie van Rome en Sardinie, is uitgetrokken, wenschten verscheidene leden aan de Regering het onderzoek der vraag in overweging te geven, of thans, nu het hoofd dier missie overleden is, het geschikte oogenblik niet dáár zou zijn om, in overeenstemming met den vroeger meermalen geuiten wensch, tot de opheffing van een gezantschap te besluiten, dat zijn hoofdzetel te Rome heeft, en dit door eene andere combinatie elders in Italie te doen vervangen.

IIIde Afdeeling. — *Verschillende uitgaven.* § 7. Eenige leden verklaarden zich tegen den post van *f* 4000 voor geheime uitgaven, die onder art. 15 voorkomt. Zij konden de noodzakelijkheid van het doen van zulke uitgaven niet inzien en moesten dus wel bezwaar vinden, de gelegenheid daarvoor te helpen openen. In de zeer zeldzame gevallen, dat door de Regering eene uitgave moest worden gedaan, die niet op de gewone wijze verantwoord kon worden, bood het XIIde hoofdstuk der Staatsbegrooting de gelegenheid aan tot voorziening in zulke buitengewone behoeften. Door andere leden werd geantwoord, dat wanneer men eenmaal de mogelijkheid toegaf van het ontstaan der behoefte aan de eene of andere geheime uitgaaf, de weigering tot het openen der gelegenheid daartoe op de begrooting van een departement, als dat van Buitenlandsche Zaken, moeijelijk anders dan als een blijk van wantrouwen in den betrokken Minister te beschouwen zou zijn.

IVde Afdeeling. — *Pensioenen en wachtgelden en afloopende betalingen.* § 8. Op den nominativen staat van non-activiteits-tractementen of wachtgelden, die tot dit hoofdstuk behoort, komen enkele namen voor, die aanleiding gaven tot de vraag, welke regelen door de Regering te dezen aanzien worden gevolgd. In 't algemeen is het wenschelijk, dat geen wachtgeld langer worde genoten dan volstrekt noodig is, en dat zoo herplaatsing van den uitgevallen ambtenaar niet wel mogelijk is, hem, voor zoover hij daarvoor in aanmerking komt, pensioen worde toegekend. Maar inzonderheid schijnt het voorbeeld vermeden te moeten worden, dat op eene begrooting het tractement van eenen ambtenaar wordt uitgetrokken voor eene betrekking, vroeger door eenen anderen titularis vervuld, die als zoodanig wachtgeld blijft genieten.

's Gravenhage, 22 October.

Het *Staatsblad* no. 123 behelst een besluit van den 11den October 1855, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de daarbij bedoelde additionele overeenkomst tusschen Nederland en Belgie, ter uitbreiding van het bestaand verdrag wegens uitlevering van boosdoeners.

Dat besluit houdt de volgende artt. in:

Artikel 1. De vreemdeling zal in de beide landen voorloopig in hechtenis worden gesteld, op de overlegging van een bevel van gevangenneming, afgegeven door de bevoegde vreemde magt ter zake van een der feiten, vermeld bij art. 1 der overeenkomst van 28 October 1843.

Deze in-hechtenis-stelling zal geschieden in de vormen en volgens de regelen voorgeschreven bij de wetgeving van elk der beide landen.

De vreemdeling zal in vrijheid gesteld worden, indien hij binnen de drie maanden geene mededeeling ontvangt van een arrest van in staat van beschuldiging stelling of van veroordeeling, in de vormen voorgeschreven bij de wetten der regering, die de uitlevering aanvraagt.

Artikel 2. Deze additionele overeenkomst zal in de beide Staten worden afgekondigd terstond na de uitwisseling der bekrachtigingen, welke zal plaats hebben binnen den termijn van drie weken, of zoo mogelijk vroeger. Zij zal in werking treden tien dagen na dien harer afkondiging.

Zij zal denzelfden duur hebben als de overeenkomst van 28 October 1843, waarbij zij behoort, en de beide overeenkomsten zullen geacht worden door de opzegging der eene, gezamenlijk opgezegd te zijn.

—

Z. M. heeft, gelijk wij reeds in ons vorig no. hebben berigt, bij besluit van 19 October 1855, no. 46, aan Jhr. Mr. W. J. Junius van Hemert, op zijn daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekkingen van procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof in Zuidholland en van fungerend directeur van politie in die provincie, onder dankbetuiging voor de vele en gewigtige diensten door hem in verschillende regterlijke betrekkingen aan den lande bewezen.

Z. M. heeft, bij besluit van dezelfde dagteekening, no. 47, benoemd tot procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof in Zuidholland Mr. A. van Galen, benoemd procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof in Gelderland, thans die functien bekleedende in Noordbrabant; zijnde hij bij hetzelfde besluit tevens tijdelijk belast met de functien van directeur van politie in Zuidholland.

—

Z. M. heeft benoemd bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 1ste klasse, den officier van gezondheid der 2de klasse J. W. Christan, van gemeld personeel.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik hebben den 16den dezer Wolferdange (Luxemburg) verlaten en zich naar Weimar begeven, ten einde er H. M. de Koningin-moeder te ontmoeten. HH. KK. HH. worden op het einde dezer maand in Luxemburg terugverwacht.

Z. Exc. de luitenant-generaal baron Nepveu wordt heden in deze residentie verwacht.

Z. M. de Koning heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw Dr. Hoffman von Fallersleben, professor te Weimar en den heer J. le Marchant, laatstelijk consul der Nederlanden op het eiland Guernsey.

Van wege het Departement van Finantiën is de volgende opgave medegedeeld van de op 15 October 1855 in de onderstaande entrepôts aanwezige hoeveelheid ruwe suiker; Amsterdam, 7,289,922 ponden; Rotterdam, 6,160,880; Schiedam, 565,835; Dordrecht, 528,216; Middelburg, 1.794,039 ponden; totaal 16,338.892.

De wet op de militie zal eerstdaags aan den raad van state worden toegezonden. Men houdt het er voor, dat die wet nog in den loop dezer zitting aan de Staten-Generaal zal worden ingediend. Zoodra die wet zal zijn vastgesteld zal die nopens de schutterijen, als zich daar aansluitende, dadelijk volgen.

Op daartoe door den Minister van Justitie gedane voordragt, naar aanleiding van artt. 9 en 8 der instructien voor geregtsdienaren en opzigters der jagt en visscherij als rijksveldwachters, is bij Zr. Ms. besluit van 7 October jl. no. 5 aan diegenen dezer beambten van politie, welke gedurende het jaar 1854 buitengewonen ijver hadden betoond, eene gratificatie toegekend.

De Commissie van ingenieurs uit verschillende landen, die den Onderkoning van Egypte, zoo als bekend is, ter zijde zullen staan in zijne voorgenomen onderneming, waaronder zich de Nederlandsche hoofd-ingenieur Conrad bevindt, zal den 30sten dezer maand te Parijs eene bijeenkomst hebben, zich vervolgens naar Marseille begeven, en van daar den 8 November naar Alexandrië onder zeil gaan, om vervolgens de reis naar Egypte te volbrengen. (*Amst. C.*)

Door de Provinciale Kerkbesturen van Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland, Utrecht, Overijssel, Noord-Brabant en Drenthe, zijn te zamen in de vergadering van het begin dezer maand 28 kandidaten in de godgeleerdheid geëxamineerd en tot de predikdienst in de Hervormde kerk toegelaten. Voegt men daarbij die van Friesland en Groningen, van welke nog geene officiele opgave ontvangen is, dan zal het getal kandidaten thans in dienst der kerk, in het geheel tusschen 130 en 140 bedragen.

Den 18en dezer zou men Zr. Ms. schroefstoomschoener *Montrado*, luit. ter zee Andrea, uit 's Rijks dok ter reede der stad Vlissingen halen, om binnen weinige dagen de reis naar Java te ondernemen. Men was te Vlissingen beducht voor het lot van Zr. Ms. schoener *Atalante*, luit. ter zee 1ste kl. Kroeff, aan boord van welken bodem zich eene wetenschappelijke commissie bevond, om in de Noordzee zekere proeven te nemen met het aan boord brengen van water. De luit. ter zee 1ste kl. J. van Gogh meldt evenwel aan het *Handelsblad*, dd. 21 Oct., ten einde die bezorgdheid weg te nemen en vooral in het belang dergenen, wier betrekkingen zich daar aan boord bevinden, dat hij op 20 dezer, des namiddags ten 4 ure, gemeld vaartuig in de Noordzee verlaten heeft, zijnde de *Atalante*, toen in goeden staat zeilende op de hoogte van Kamperduin.

Den 20sten dezer arriveerde ter reede van Hellevoetsluis Zr. Ms. brik *de Arend*, onder bevel van den kapt. luit. ter zee Volmer Knollaert, komende van Curaçao. Het etat-major bestaat uit den luit. ter zee, 1 kl. A. W. de Ruijter van Steveninck, luit. ter zee 2de kl. Jhr. A. C. van Haeften, off. van gez. Hommel, off. van adm. O. Eschauzier.

Zr. Ms. schooner brik *Macasser*, luit. ter zee 1ste kl. J. E. Buijs, zal in Nov. aanstaande eene reis doen naar de zuidkust van Amerika.

Vrijdag avond jl. is, in de zaal *Diligentia* alhier, gehouden de afdeelings-vergadering van de Maatschappij: *tot bevordering der Toonkunst.* Het voorzitterschap werd waargenomen door den vice-president, den heer W. Staring. In de eerste plaats werd door den heer K. van den Heuvel, als afgevaardigde der afdeeling, verslag uitgebragt wegens het verhandelde in de jongste te Amsterdam gehouden algemeene vergadering. Daarna is door den secretaris, den heer Mr. E. Zilcken, rapport uitgebragt omtrent den toestand der afdeeling, gedurende het afgeloopen maatschappelijk jaar. Uit dat verslag blijkt o. a., dat de afdeeling in bloeijenden toestand verkeert; dat zij telt 258 leden en donateurs, 12 contribuerende kunstenaars en 31 honoraire leden. — Vervolgens is door den penningmeester, den heer K. van den Heuvel, rekening en verantwoording gedaan, welke in volkomen orde werd bevonden. Eindelijk is men overgegaan tot de verkiezing van twee leden van het bestuur, in vervanging van de heeren W. Staring en Mr. E. Zilcken, volgens den rooster aftredende. Beide heeren werden herkozen.

(*Dagbl. van 's Hage.*)

Reeds meermalen zijn door ons medegedeeld regterlijke uitspraken, door de onderscheidene regtbanken en het prov. geregtshof in Gelderland gewezen over het beheer der zoogenaamde vicary-goederen. Een aantal regtsgedingen daarover, tusschen de actuële beheerders of bezitters dier goederen en het domeinbestuur gevoerd, is thans aanhangig voor den Hoogen Raad. In de zittingen van Donderdag en Vrijdag jl., 18 en 19 Oct., werden de pleidooijen gevoerd, in eene dezer zoo uit een geschiedkundig als uit een regtskundig oogpunt hoogst belangrijke zaken. De middelen van cassatie werden voor den eischer uiteengezet, door Mrs. A. M. van Stipriaan Luiscius en L. Metman, en voor het verzwarend bestuur bestreden door Mrs. A. J. Clant en J. C. Faber van Riemsdijk. De voorname vragen, die hierbij werden ter sprake gebragt, waren: 1o. of de vicary-goederen behooren tot de geestelijke goederen, die na de Reformatie als *bona vacantia* zijn toegevallen aan den Staat; 2o. of, wat er ook zij van de eigendoms-quaestie, in elk geval het beheer niet werd geregeld door speciale verordeningen, welke de door den Staat ingestelde vordering, afgewezen bij vonnis der Regtbank te Nijmegen van 29 Nov. 1853 (Weekbl. no. 1493), doch toegewezen bij arrest van het prov. geregtshof in Gelderland van 29 Dec. 1854 (Weekbl. no. 1614), in den weg staan. Met belangstelling ziet men de conclusie van den proc.-gen. en de uitspraak van den Hoogen Raad te gemoet. (*Weekb. v. h. Regt*).

Het bestuur van het ondersteuningsfonds voor toonkunstenaren, *de Toekomst*, alhier, waarvan wij reeds vroeger gewag hebben gemaakt, heeft het honorair lidmaatschap dier nuttige instelling aan den Edel Achtb. heer Burgemeester dezer residentie aangeboden, die dit bij een vleijend schrijven heeft aangenomen. Het eerste concert, ten behoeve van het fonds, blijft op den 28sten der volgende maand bepaald. Het zal in den Schouwburg plaats hebben. Reeds zijn de repetitien aangevangen.

In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt de luit.-generaal baron Nepveu, en in het hôtel *de Bellevue*, sir Robert Peel (de Zoon), lid van het parlement, komende van Londen.

Heden morgen ten 5½ ure is Mevr. J., oud 68 jaren en wonende in de Willemstraat, in de sloot langs de kazerne gesprongen. Voor dat men bij haar was, om hulp te bieden, was het reeds te laat, daar men haar levenloos uit de sloot heeft gehaald. Verstandsverbijstering moet de oorzaak zijn van dit treurig ongeval.

Sedert eenige dagen heeft men op nieuw een aanvang gemaakt met den verkoop van Brielsche aardappelen aan minvermogenden. Reeds zijn er eenige honderde mudden verkocht. Dat zij van goede kwaliteit zijn, kan daaruit blijken, dat velen reeds voor de tweede maal aankoopen hebben gedaan. Eere komt daarvoor toe aan de heeren Klatte en van Aalst, die deze met zooveel moeite gepaard gaande zaak weder ondernomen hebben in het belang van hunne mingegoede stadgenooten.

Door de politie alhier is een drietal knapen aangehouden, die zich bij insluiping in verschillende winkels aan diefstal hebben schuldig gemaakt; zij zijn naar het huis van burgerlijke verzekering overgebragt.

Den 18en dezer is te Scheveningen van de steurharingvisscherij aangekomen een schuit van den reeder J. Vrolijk, met 51.000 en gisteren eén van den reeder T. de Jager Gzn. met 20,000 en een van den reeder J. Hoogenraad met 77,000 stuks.

De gemeenteraden van Abcoude, Baambrugge en Abcoude Proostdij Aasdom hebben besloten met 1 Januarij 1856, de belasting op het gemaal af te schaffen en het equivalent daarvoor te vinden in eene verhooging van den hoofdelijken omslag.

Naar men verneemt heeft Dr. C. van Schaick, predikant te Curaçao in West-Indien, zijn ontslag gevraagd en bekomen, en is hij reeds op de terugreis naar het vaderland.

Delft, 20 Oct. Tot ons leedwezen vernemen wij, dat de heer L. W. Viruly van Keenenburg zijn ontslag heeft ingediend als lid van den gemeenteraad.

Omtrent het door den heer Burgemeester verzochte ontslag is nog niets officieel bekend gemaakt. Men zegt dat er zwarigheid bestaat in de keus van een opvolger.

(*Delft. Courant.*)

Leijden, 20 Oct. Een 50tal oude lieden in het Minnehuis der Herv. Gemeente alhier, werden gisteren verblijd door de menschlievende uitdeeling van den gezigtkundige heer Heijnen, die de goedheid had aan deze menschen *gratis* nieuwe, voor hunne oogen geschikte, brillen uit te reiken. Ofschoon de heer Heijnen onzen lof noch behoeft, noch verlangt, vinden wij ons echter gedrongen om de herhaling van deze reeds meermalen plaats gehad hebbende welwillende gratis-uitreiking van brillen, waarvan ook HH. Regenten de erkentelijke getuigen waren, openlijk te vermelden.

Haarlem, In de nieuwe gemeente Haarlemmermeer-Polder zijn tot leden van den gemeenteraad gekozen: de heeren L. H. Ellerman, J. G. Starck, M. Spaans, C. Lewis, P. Kistemaker, P. Kloot en N. Schaper, alle binnen de nieuwe gemeente woonachtig. De vier eerstgenoemden zijn gekozen bij eerste stemming en de drie laatste bij herstemming.

Amsterdam, Naar wij vernemen heeft de Arrond. regtbank alhier, op 17 Oct. jl., regt doende op een door het O. M. ingediend requisitoir, wegens het uiten van scheldwoorden in een gedrukt geschrift, regtsingang verleend tegen F. W. G. Linck te Naarden, met verwijzing naar het bevoegd kantongeregt. Tegen de beschikking der regtbank moet echter de officier van Justitie in verzet zijn gekomen bij het prov. geregtshof in Noord-Holland.

Rotterdam, 20 Oct. Gelijk bekend is, heeft zich eene commissie gevormd, ter inzameling van fondsen voor de oprigting van een monument voor wijlen den hoogleeraar A. des Amorie v. d. Hoeven, aan wier hoofd staan de HH. Joost van Vollenhoven alhier, G. J. van Mansfelt te Utrecht en Dr. P. Scheltema te Amsterdam. Men onderscheide wel, dat dit niet de commissie is, welke ten doel heeft de vervaardiging van een borstbeeld, hetwelk op het *Museum Boijmans* alhier zal geplaatst worden, en dat dus alleen betrekking heeft op deze stad als geboorteplaats van dien hoogleeraar. Het is de eerst bedoelde commissie, die thans bij openbare aankondiging zich bereid verklaart om bijdragen te verzamelen.

Niemand, die aanspraak kan maken zelfs maar op eene geringe mate van beschaving, is onbekend gebleven met dien beroemden geleerde. Hem hier te willen schetsen naar zijne talenten, veel omvattende geleerdheid en onovertroffen welsprekendheid, zou onmogelijk wezen. Dat hij een sieraad was van ons volk, waarop het nageslacht roem zal dragen, zal niemand tegenspreken. Dragen wij dan ook bij om zijne nagedachtenis te huldigen en brengen wij gezamenlijk een offer van erkentelijkheid aan zulk een groot man.

— Heden had de aanbesteding van het brood in het gevangenhuis alhier voor 1856 plaats. Onder anderen was voor roggenbrood de vermindering, ten gevolge van de afschaffing van den accijns, dermate belangrijk, dat de laagste inschrijving was tot omstreeks 9 ct., terwijl het vorige jaar omstreeks 13 ct. per pond was besteed, en dat niettegenstaande thans de prijs der granen, vooral van de rogge hooger is.

Men zegge nu nog, dat die afschaffing voor den gebruiker niets uitmaakt. (*N. R. Ct.*

Utrecht, 20 Oct. Heden promoveerde alhier tot doctor in de regten de heer J. H. Strick van Linschoten, geboren te Rhijnauwen, met *Theses*.

Zwolle, 19 Oct. Sedert den 15en dezer is hij deze stad aan het Katerveer eene kanonneerboot gestationeerd, waarvan de kommandant en de doctor dagelijks in een der vertrekken van het stadhuis alhier zitting houden, om zeevolk voor 's rijks dienst aan te nemen. Deze maatregel heeft naar men verneemt, een gunstigen indruk gemaakt, en hebben zich reeds 22 jongelieden aangeboden; zoodat deze proefneming als zeer wel gelukt te beschouwen is.

Kampen, 19 Oct. Het zoo gunstiger najaarsweer heeft zeer gunstig gewerkt op den hooibouw van de tweede snede. Sommige boeren, die reeds plan gemaakt hadden, door gebrek aan hooi, een gedeelte van hun vee weg te doen, kunnen hun vollen stapel behouden en nog zelfs van het eerstgewonnen hooi verkoopen.

✱ **Meppel**, 17 Oct. Nadat, Dingsdag en Woensdag alhier vergelijkend onderzoek, naar de bekwaamheid van 13 schoolonderwijzers, die dongen naar de vacante betrekking van eene der stadsscholen, had plaats gehad, is Woensdag avond het proces-verbaal en de tabel van aanteekening door de vergadering opgemaakt, en eene Commissie benoemd om het schriftelijk werk van de zes bekwaamsten te onderzoeken.

Daarvoor zijn gehouden, alphab. gesteld, de heeren Argeloo, te Nijensleet, Broek, te Meppel, Cornegoor, te Doesborgh, Hoogenkamp, te Almelo, Nijhoff, te Appel bij Nijkerk, en Steenbergen, te Meppel. Morgen avond zal de Commissie haar rapport opmaken en het den Raad aanbieden, om dan uit dat zestal eene keus te doen.

Met groot genoegen hebben wij dat onderzoek bijgewoond, en bewonderden over het geheel de oordeelkundige en doelmatige vragen van de examinators en de juiste en wel ontwikkelde antwoorden van de meeste examinanda's. Deze hebben allen hunnen verkregen tweeden rang met lof gehandhaafd; wij gelooven echter dat een drietal hunner, voor zooverre ons oordeel juist is, de keus zal bemoeijelijken, als elkander zeer nabij komende. Het schriftelijk werk echter kan in dezen de bemoeijelijking vergemakkelijken.

— Het getal leden van de Commissie van Toezigt voor de kantonnale gevangenis in het kanton Meppel is met twee vermeerderd, en bestaat thans uit vijf leden, als: Mr. W. J. Tonckens, kantonregter, Mr. W. L. Tonckens, Wethouder te Meppel, Mr. L. Carsten, Notaris aldaar, en de nieuw benoemde heeren W. F. Kijmmell, Burgemeester te Havelte en J. L. Nijsingh, Burgemeester te de Wijk.

Assen, 19 Oct. Men verneemt, dat de stukken betreffende het Groninger kanaal, goedgekeurd van de Hooge Regering, zijn teruggekomen, en dat binnen kort de leening voor de nog ontbrekende gelden zal plaats hebben.

⊙ **Sneek**, 20 Oct. In den vroegen morgen van heden werd door de politie aangehouden zekere v. d. W., dien in den laatsten nacht bij onderscheidene boeren langs de Lemster straatweg wonende, verschillende voorwerpen had ontvreemd.

Leeuwarden, 19 Oct. De provinciale commissie van onderwijs heeft gisteren geëxamineerd 6 onderwijzers van den 2en, 7 van den 3en en 10 voor den 4en rang, alsmede 2 voor vreemde talen en 1 als schoolhouderes. Met uitzondering van 1 voor den 2en rang, zijn allen toegelaten,

Goes, 18 October. Gisteren had alhier de jaarlijksche vergadering plaats der vennooten in de Zeeuwsche maatschappij voor meekrap-bereiding te Wilhelminadorp. 107 aandeelen waren vertegenwoordigd met 46 uit te brengen stemmen. Na het verslag, waaruit onder anderen bleek dat de publieke veiling der meede, in de vorige maand te Rotterdam plaats gehad, vrij wel aan de verwachting had beantwoord en men het voornemen had voortaan twee malen 's jaars soortgelijke veilingen te houden, werd de balans en de winst- en verlies-rekening voorgelezen, welke laatste, ondanks de ongunstige positie waarin de fabriek even als alle anderen van dien aard had verkeerd, een batig saldo opleverde van ƒ 3995.54, waaruit besloten werd een dividend van 1 pct. aan de actiehouders uit te deelen.

Kampen 20 October. Wij vernemen van goede[r] dat de Heer Vt. van Hulst voornemens is alhier eene [...] en broodfabriek opterigten, waarmede ZEd. reeds zo[o] gevorderd is, dat men tegen het aanstaande voorjaar [...] en goedkooper brood te wachten heeft. (*K. C.*

Eerste Huwelijks-afkondigin[gen]

Zondag, 21 October 1855.

George Karel Fuchs, 26 j., met Maria Roos, 27 j. — [...]derik Lucas, 38 j., wedr. van Cecilia Dissellier, met Chr[...] Hendrina Henkes, 39 j. — Franciscus Leonardus Smeets[...] j., met Francisca Cecilia Dunkler, 22 j. — Henry Ki[...] 29 j., met Anneken Beerthuis, 37 j. — Dirk Jacobus Meijb[...] 31 j., met Maria van der Gugten, 24 j. — Wilhelmus Der[...] 27 j., met Antonia Rueck, 34 j., — Johannes Herm[...] Brinkman, 39 j., met Anna Frederika Snabel, 28 j. — Tho[...] Gijsbertus van der Beek, 25 j., met Maria Adriana Petre[...] van den Berg, 24 j. — Hendrik van Ham, 38 j., met H[...] Jacobs, 37 j. — Wilhelmus Cornelis Wielemont, 26 j., [...] Antonia Martina Johanna Zwarts, 24 j. — Willem Fre[...] Lauwersheimer, 28 j., met Agatha Bijlevelt, 21 j. — Jo[...] Campers, 47 j., wedr. van Antje de Veld, met Eliza[...] Gerets, 42 j. — Jan Wentink, 26 j., met Catharina va[n ...] Akker, 28 j.

Koloniën.

Het met de jongste mail bij het Departement van K[...]nien uit Suriname ontvangen berigt, betreffende den [ge]zondheidstoestand aldaar, doet het volgende kennen.

Ofschoon de gele koorts onder de bemanning der k[...]vaardijschepen steeds afneemt, zijn evenwel, sedert [het] laatste mailberigt, nog eenige dier schepelingen aan gem[...] ziekte overleden.

De sterfte onder de manschappen van het garnizoe[n ...] daarentegen aanmerkelijk. Van den 1sten tot en met [...] 15den September jl. zijn 9 hunner overleden. Dezen [...] echter aan andere ziekten (voornamelijk bloedbederfkoo[rts]) en kwaadaardige galkoorts) bezweken.

Kon. Fransche Schouwb., Donderd., 25 Oct. 6½ [...]

LE DOMINO NOIR, opéra comique en 3 actes; en L[es] 1ères AMOURS, vaudeville en un acte.

Kon. Holl. Schouwb., Dingsdag, 23 October 6½ [...]

MARIE OF GETROUWE LIEFDE, Tooneelspel in [...] bedrijven; en DE HOED VAN EEN' HOROLOGIEMAK[ER], Blijspel in één bedrijf.

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 22 October 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63 1/4	1/2	1/4
Dito dito 1844.	3	74 1/4	3/8	1/4
Dito dito 1844.	4	92 3/16	3/8	1/4
O. I. L. 1844 . . .	4	—	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	88 7/8	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	—	—	—
BELGIE. certific. bij *Rotschild*. . .	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope* 1798 en 1816 . .	5	100 7/8	101	Nieuwe
Dito 1828—1829 . .	5	100 3/8	—	—
Insch. in Assign. . .	6	—	—	—
Cert. van dito. . . .	6	—	—	—
Neg. 1831—1833. .	5	81	—	—
Hope en Co. 1840.	4	74 7/8	—	—
Stieglitz.	4	74 3/8	—	—
dito 1854.	5	80 1/4	1/2	1/2
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	86 3/8	—	—
POLEN. Certific. . .	4	—	—	—
Aand. Lot. fl. 500.		—	—	—
SPANJE. Nieuwe . .	1 1/4	19 1/16	1/8	—
Buitenl.	3	—	—	—
Binnenl. 6/m.	3	31 3/4	13/16	3/4
Cert. Coup.		4 1/4	7/16	1/4
Amortisable		—	—	—
PORTUG. Lond. . . .	3	39 5/8	3/4	3/4
OOSTENR. Metal. . . . 1816—1852. . . .	5	62 3/8	7/16	—
Dito 1849—1854. .	5	73 1/8	3/16	—
Dito Zilv. Nation. .	5	66 1/2	9/16	1/2
Dito 1847—1852. .	2 1/2	31 5/8	—	—
PRUISS. Lot. 1854. .	3 1/2	194	—	—
BRAZ. Lond. 1824. .	5	—	—	—
PERU „	4 1/2	—	—	—
MEXICO „	3	18 3/4	7/8	—
GREN. „	2 3/4	—	—	—
Uitgestelde.		6 7/16	1/2	—
ECUAD. Lond. . . .		3 5/16	—	—
VENEZ. „	4	26	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	11 3/16	—	—

Flaauwe beurs; inzonderheid Hollandsche fondsen. Prolongatie [...]

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid. . . .	3	pCt.	87 3/8 à 1/2
Spanje.	1 1/4	„	19 1/4 à 1/2
Mexico	3	„	19 7/8 à 20

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2	pCt. fr.	—
„ „	3	„	64.20 tot 2[...]
Spanje	3	„	—
„	1 1/4	„	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5	pCt.	—
Nationaal	5	„	—
Wissel London			
Zilver			

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.